

[Niels Frederiksen.]

Gennem Lovforslaget erkender Regeringen i Realiteten, at den Udlaansvirksomhed, som Staten har støttet eller foranstaltet i den sønderjyske Landsdel i de Aar, der er gaaet siden Genforeningen, var berettiget ud fra de særlige Tilstande, der herskede nede i det genvundne Land. Hvis man gaar Udlaansvirksomhedernes Resultat igennem, vil man se, at Udviklingen paa Gældsstiftelsesomraadet har været usædvanlig stor i Sønderjylland. For mig er der ikke Tvivl om, at man ved at give Befolkningen let Adgang til Laan — maaske delvis af følelsesbestemte Grunde — i overordentlig høj Grad medvirker til at fremkalde en Gældsstiftelse, der, selv om Viljen er den bedste, til syvende og sidst fører til en økonomisk Tilstand, som er den, der nu foreligger paa de Udlaansvirksomheders Omraade, hvis Gæld nu skal fryses inde, naar den ligger over et vist Højdemaaal. Jeg er noget i Tvivl om, hvorvidt det er i den sønderjyske Befolknings velforstaaede Interesse, at man, hver Gang et sønderjysk økonomisk Spørgsmaal behandles i dette høje Ting, lader Udtalelserne være stærkt følelsesbetonede. Der kommer en Tid, hvor det er i Befolkningens velforstaaede Interesse, at man paa nøgtern og reel Maade overvejer, hvad man skal foretage for at faa den Sanering gennemført i Landsdelen, som er en Grundbetingelse for, at Landsdelens Befolkning kan leve videre som erhvervsdrivende med Udsigt til at faa Løn for Arbejdet. Der er for mig ingen Tvivl om, at den Udlaansvirksomhed, der hidtil er foregaaet ved Statens Medvirkning, har været for stærkt følelsesbestemt, og det gaar med en Landsdels Befolkning, som det gaar med det enkelte Menneske, at laaner man af god Vilje en Mand mere, end han er i Stand til at betale, saa mister man let en Ven!

Hvis man gaar Oplysningerne igennem om den Gældsstiftelse, der er sket i den sønderjyske Landsdel, viser de efter min Mening, at man skal være varsom med at stille Pengemidler alt for let til Raadighed i en Tid, der er uberegnelig og vanskelig at vurdere — og der er meget, der tjener til Undskyldning for, at den sønderjyske Befolkning har udnyttet den Adgang til Laan, som den har haft fremfor det øvrige Land. Derfor forekommer det mig, at naar man skal tage dette Spørgsmaal op til Overvejelse her i den høje Rigsdag, maa man fra Statsmagtens Side tage Konsekvensen af det, der er foregaaet i Fortiden, og erkende, at denne Udlaansvirksomhed er ført saa langt frem, at en Række Landbrugere i Sønder-

jylland sidder med en Gældsbyrde, som de ikke kan vente at kunne bære, selv om Tiderne gaar betydeligt frem økonomisk for Landet som Helhed. Jeg kan ikke se bort fra, at Staten paa alle de Omraader, som Lovforslaget omhandler, har et Medansvar for, at Gældsstiftelsen er blevet saa stor. Derfor maa man, mener jeg, skelne imellem den Gældsstiftelse, som Staten direkte har medvirket til, og hvad der i al Almindelighed er foregaaet af Gældsstiftelse Mand og Mand imellem, Familieerne imellem eller Pengeinstitutter og Privatmænd imellem. Jeg mener, den høje Regering har set rigtigt, naar den skelner mellem den Gældsstiftelse, der er foregaaet paa Statens Foranstaltning, ja, jeg tør sige, paa visse Omraader ved Statens Foranledning, og den almindelige Gældsstiftelse, der er foregaaet.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. A. Svensson, og til Det konservative Folkeparti, at det forbyrder mig, at de kan fremsætte Ønske og Krav om, at nu skal Gældsforholdene for Landbruget i den sønderjyske Landsdel saneres med det samme, nu skal Staten een Gang for alle stryge den Gæld, som vedkommende Enkeltmand har paadraget sig, og saa skulde vi være færdige. Det røber efter min Mening et uhyre ringe Kendskab baade til Landbrugernes Forhold dernede og til Menneskene i al Almindelighed. Er der nogen, der tror, at man er færdig med de økonomiske Vanskeligheder i Sønderjylland, hvis Gælden blev skrevet ned øjeblikkelig og Staten gav Afkald paa enhver Ret til Tilbagebetaling, paatog sig Ansaret for, at det solidariske Ansvar mellem Laantagerne ophævedes, og alt hvad der i øvrigt indeholdes i Lovforslagets Bestemmelser? Vilde det være rimeligt at tro dette, naar Forholdene i det praktiske Liv ligger saadan, at Salgsværdien for Landbrugsejendomme i Sønderjylland som i det øvrige Land ligger betydeligt over den Panteværdi, som Landbrugsejendommene ud fra Forrentningsmulighederne har? Vilde det være rimeligt at tro, at saadanne vidtgaaende Foranstaltninger ikke vilde medføre, at Dagen efter skete der Handler i den sønderjyske Landsdel, ved hvilke netop denne Gældssanering blev udnyttet til at afkræve Afløseren en højere Købesum — og saa var man lige langt. Efter min Mening er det en letsindig og urimelig økonomisk Politik i et Forhold som det foreliggende. Jeg er af den Opfattelse, at Regeringens Forslag her ser rigtigt: vi vil lette Byrden, Gældsbyrden for den unge, dygtige, stræbsomme Landmand, bevare ham i Hjemmet, gøre det muligt for ham